

8 PŘÍPADŮ PRO ÚSTAV PARANORMÁLNÍCH JEVŮ

TO SE VYSVĚTLÍ, SOUDRUZI!

To se vysvětlí, soudruzi!

David (Jiří Macháček) má jediný úkol: vyšetřovat paranormální případy. Jenže jemu se nechce. Tam venku jsou 80. léta a spousta otravných lidí, kteří jeden druhého oslovují „soudruhu“. A on stejně na žádné paranormální věci nevěří. Raději sedí v pohodlí své kanceláře, tváří se, že pracuje na výzkumu satanistických odkazů v západní hudbě a užívá si poslechu elpíček, která nikdo jiný v republice nemá.

Svět by byl krásný, ale ředitel Ústavu paranormálních jevů, jeho nadřízený, mu do kanceláře nasadí nového kolegu Vojtu (Jan Cina). A tento přemotivovaný nováček má mnoho řečí: jak je potřeba posouvat hranice lidského poznání, bla bla, věda prý ještě nemá odpovědi na všechny záhady světa, bla bla, a jak ho hrozně inspiruje nejnovější výzkum profesora Kogana s hypnotizéry na leningradské univerzitě.

Tato nesourodá dvojice nemá na výběr a musí spolupracovat při vyšetřování bizarních případů, na které jsou všechny ostatní bezpečnostní složky ve státě krátké. A aby to neměla zbytečně lehké, na záda jí neustále dýchá dvojice agentů StB – drsná agentka Snížková (Anna Fialová) a zlatíčko Hora (Leoš Noha).

Ukázka ke stažení

KREATIVNÍ PRODUCENT JAN LEKEŠ:

Po mnoha letech navazujeme na mimořádně úspěšné seriály Arabela či Návštěvníci, které Česká televize natočila v koprodukcí s Němci

Jako producent stojí za filmem Americké dopisy, seriálem Zrádci i oceňovanou minisérií Vodník z cyklu Detektivové od Nejsvětější trojice. V závěrečných titulcích stojí jeho jméno i u Pozadí událostí či oblíbeného seriálu Kukačky. Nyní se Jan Lekeš pustil do žánrově i dobově specifického projektu To se vysvětlí, soudruzi!

Nový koprodukční seriál České televize To se vysvětlí, soudruzi! je seriálem, který má něco málo ze sci-fi, komedie, parodie, detektivky. Proč vznikl takový mix žánrů?

Základním konceptem je komediální krimiseriál, který se odehrává v retro prostředí 80. let. Mix žánrů vznikl během psaní scénářů, každý díl spadá do jiné tematické kategorie. Když je epizoda například hororového ladění, tak je kladen důraz na to, aby byl právě hororový aspekt zvýrazněný. Když se vyšetřuje existence mimozemšťanů, chtěli jsme, aby to vypadalo trošku jako Akta X. Když se příběh dlu odehrává v trampské osadě, je akcentována právě

ta westernová atmosféra. Základní syžet je tedy opravdu takovým konglomerátem několika žánrů.

Seriál je zasazen do doby normalizace, která je ovšem vyobrazena v komediálním žánru. Proč?

Doposud se všichni o tématu Státní bezpečnosti zdráhali referovat jinak než naprosto vážně, seriózně a jednoznačně negativně, což je zcela v pořádku. Myslím si ale, že je zdravé se na tuto problematiku začít dívat jinak. Začít si z toho dělat legraci. Není to nic neobvyklého, přihlédneme-li třeba k tomu, jak byla druhá světová válka pojímána ve francouz-

ských komediích, v nichž si dělali legraci z Hitlera i fašismu. A fungovalo to. Všichni samozřejmě věděli, že se tím hrůzy války neznevažovali. V kontextu s StB si toho všímám poprvé a líbí se mi to. Možná už se to někde vyskytlo, ale v tomto seriálu je dvojice vyšetřovatelů vlastně dvojicí komickou, přestože dělají věci, které agenti normálně dělali.

Navíc hlavní vyšetřovatelkou, tím největším zlem, je žena...

Současná doba nahrává ženským hrdinkám a my zde máme ženu antihrdinku, což je možná další dílek do skládačky té žánrové rozmanitosti. Opět se jedná o pokus ukázat tu dobu v jiném světle. Popravdě si nejsem jistý, jestli v řadách StB, třeba i na pozici, na níž je agentka Snížková, nějaké ženy vůbec byly.

Co všechno je na osmi dílech Soudruhů reálného?

Reálná je činnost estébáků a také existence instituce, která zkoumala paranormální jevy na našem území. Vedl ji profesor František Kahuda, který byl u režimu dobře zapsaný, jelikož byl v 50. a na začátku 60. let komunistickým ministrem školství. Z nějakého důvodu mu režim dovolil ústav zkoumající tyto úkazy založit a vést. Možná i proto, aby náhodou Západ nevyzkoumal něco dřív než Východ a aby hlavně nebyli pozadu, pokud by k nějakému objevu skutečně došlo. Podobné ústavy a laboratoře existovaly také v Sovětském svazu. Samozřejmě byla reálná Psychoenergetická laboratoř pouhou předlohou instituce, kterou máme v seriálu. Ve skutečnosti se tam nezkoumaly takové hlouposti, kterým se věnují naše postavy.

A co jednotlivé případy, které v seriálu jsou?

Ty už jsou z větší části vymyšlené, ačkoliv scenáristé čerpali inspiraci například v případech samovznícení, které se tu a tam opravdu vyskytly. Takže předobraz tam je, ale jedná se spíše o fabulované příběhy než o konkrétní případy jako takové.

Jak moc přesní, autentičtí jste chtěli být?

U tohoto typu seriálu není úplně nutné dodržovat striktní dobovou přesnost. Chtěli jsme docílit spíše takového koloritu. Většina z nás si totiž vzpomene

na umakartové kuchyně, velice charakteristické oblečení, modely aut a podobně. Pro mě to byly spíše takové znaky. Například v chodu ústavu je doba naznačena třeba tím, že šéfem ústavu je Slovák. Výměnným pracovníkem z Indie je zase Shushrut. Tyto narážky tomu dodávají přesně ten normalizační punc.

Seriál To se vysvětlí, soudruzi! vznikl v koprodukcí České televize a německé veřejnoprávní televize ZDF. Jaká je spolupráce těchto dvou institucí?

Po dlouhé době je to další projekt se ZDF, z její strany, myslím, je ta návaznost jasná. Jejich očekávání je podle mě dané tím, že v minulosti ve spolupráci tuzemských a německých filmařů vznikaly povedené koprodukční série. Například Návštěvníci, Arabela nebo Létajíci Čestmír.

Kdo je podle vás ideální divák seriálu To se vysvětlí, soudruzi!?

Myslím si, že seriál bude fungovat lépe u mladší generace. Starší diváci možná můžou mít trochu problém právě se žánrovou pestrostí a také budou daleko kritičtější k tomu, jak přistupujeme k období totality, jak moc se do něčeho štourá nebo jestli realie odpovídají normalizačním létům.

REŽISÉŘI MATĚJ CHLUPÁČEK A MICHAL SAMIR:

Spojujeme detektivku, mystery a komedii a máme úžasné herecké obsazení. I díky německé koprodukcí jsme si mohli dovolit natočit seriál skutečně ve velkém stylu

Poprvé společně pracovali na dramatu Bez doteku – pro Matěje Chlupáčka to byl režijní vstup do tuzemské kinematografie, se kterým mu na pozici supervizora herců pomohl Michal Samir. Společně teď pro Českou televizi připravili osmidílný seriál To se vysvětlí, soudruzi!, oba jsou jeho režiséry.

Kdy jste naposledy viděli Návštěvníky nebo Létajícího Čestmíra? A byla jejich znalost pro váš seriál podstatná?

Michal Samir: Odjakživa patřím do „týmu Arabela“, kterou jsem v přípravách na „soudruhy“ znovu nakoukal. Jsem jedním z těch, které totiž bavily i nové díly. Do pohádkově laděných příběhů se tehdy dostaly moderní technologie, které reflektovaly devadesátá léta u nás. Okolo sebe jsem viděl první mobilní telefony a v Arabele pak představu, co by takové přístroje jednou mohly umět. Bylo to

fascinující.

Matěj Chlupáček: Zmíněné seriály si pamatuji z dětství, se všemi z nich jsem strávil docela dost času a určitě nějakým způsobem ovlivnily, samozřejmě mimo americkou popkulturu 80. a 90. let, mé vnímání filmového a seriálového světa. Inspirací mi ale byly spíše zahraniční projekty, například ty, které režíruje Taika Waititi – What We Do In The Shadows, stylově třeba i britský Office, nepochybně i Akta X.

A kdy se u vás začala projevovat touha vytvořit seriál odkazující k tradici, kterou v československé kinematografii zavedli režisér Václav Vorlíček a scenárista Miloš Macourek?

M. Ch.: Osobně jsem neměl touhu navazovat přímo na Vorlíčka s Macourkem, po přečtení námětu od Mira Šifry a Lucie Vaňkové mě zaujala spíše možnost pro tuzemského, ale i mezinárodního diváka objevit znovu to fascinující spojení žánrů, jako je sci-fi s nadsázkou a rodinného dramatu. Češi měli dříve relativně silnou tradici v žánrové kinematografii, která pracovala s určitou dávkou humoru, to se ale na začátku 90. let vytratilo. Při tvorbě série To se vysvětlí, soudruzi! se zároveň přímo nabízelo oživení koprodukční spolupráce České televize a německé ZDF právě z dob 70. a 80. let, kdy u nás vznikaly seriály zmíněných tvůrců.

M. S.: K seriálu jsem byl přizván Matějem Chlupáčkem, svým nejbližším spolupracovníkem, a s ním je to tak, že bych s chutí režíroval cokoli, co bychom dělali spolu. Tematicky to pro mě byla novinka, ale přesně takové příležitosti mě baví nejvíce. Od začátku jsme si však ujasnili, že se nebudeme ani snažit Vorlíčka s Macourkem dohnat, to by byla marná snaha. Inspirovali jsme se, ale zároveň vycházeli z moderního pojetí televizní tvorby.

V názvech jednotlivých epizod diváci identifikují některé z komedií, které v době svých premiér, tedy během normalizace, měly publikum rozptýlit, zabavit. Co chcete vy?

M. Ch.: Chceme nabídnout jiný pohled na minulý režim. Mám osobně dojem, že jsme už jako společnost konečně dospěli do okamžiku, kdy nemusíme z doby totality natáčet pouze pochmurná dramata, ale že dokážeme danou dobu reflektovat s určitou nadsázkou a satiričností.

M. S.: Nedávno jsem měl možnost vidět všechny díly našeho seriálu najednou a poprvé jsem si uvědomil, že „soudruzi“ jsou vlastně „feel-good“ seriál. Mám z toho radost a přál bych si, aby toto sdíleli i diváci. Každý díl má svůj vlastní příběh a žánr. Ale pokaždé to je zábava. Trochu bizarní, ale zábava.

Co je podle vás definicí paranormální? A co paranormálního, nevysvětlitelného, nadpřirozeného se stalo během natáčení?

M. Ch.: Definice paranormální je pro mě cokoliv, co zatím nedokážeme jakkoliv vědecky vysvětlit, přestože to neznamena, že se musí nutně jednat o něco „nadpřirozeného“ – mnoho z paranormálních jevů nám prostě jako společnosti zatím není dáno rozklíčovat.

M. Ch.: Běžné a normální jsou vztahy mezi postavami – sice se jedná o seriál o vyšetřování paranormálních jevů, v jádru je to ale velmi dojemný lidský příběh, který se line skrze celou sérii i mimo jednotlivé případy. Například vztah mezi Davidem a jeho dcerou Evou je něco, co mě dojívalo v každém scénáři.

Jak by zněla vaše charakteristika dvojice vědců Zajíc, Bek a dvojice vyšetřovatelů Snížková, Hora? Která z postav má vaše největší sympatie?

M. S.: Obě jsou archetypální dvojice jako z animovaného filmu: Stárnoucí brumla a mladý štěbetal nebo ostrá šéfová s málomluvným poskokem. Postavou, na kterou se vždy těším, je šéf ústavu v podání Richarda Stankeho. Je to, jako kdyby někdo zapomněl Clarka Gablea v socialistickém Československu a on se omylem stal ředitelem Ústavu pro výzkum paranormálních jevů.

Na čem jste například v interiérech, v kostýmech, rekvizitách trvali, protože je to pro vás to nejcharakterističtější pro období normalizačních 80. let?

M. Ch.: Osobně jsem netrval na ničem, i když architekt Milan Býček vždy trvá na určité dobové preciznosti, kterou se snažím čas od času trochu drze rozbít – mě zajímá daný svět konkrétní látky, snažím se příběhy, které vyprávím, vždy zasadit do unikátního prostředí, které má svůj vlastní styl a pravidla podléhající danému žánru a tomu, o čem se snažíme vyprávět. I v případě „soudruhů“ tomu tak je – je to sice seriál z 80. let, osmdesátky jsou to ale určitě barevnější a stylizovanější,

M. S.: Mně přijde, že v naší současné tvorbě je paranormální, když hrdinové projevují svoje city a nestydí se za to. To se mi na „soudruzích“ líbí: Ústředním motivem je vztah otce a dcery, kteří se přes všechny potíže mají prostě rádi. Škádílí se, ale nejsou na sebe zlí. Je to občerstvující.

M. Ch.: Za jednu z nejparanormálnějších věcí celého projektu považuji fakt, že se nám podařilo přesvědčit Jirku Macháčka, který nikdy v životě nehrál v žádném seriálu, aby se zhostil jedné z hlavních rolí. Z toho mám ohromnou radost.

Kolikrát se vám během natáčení nebo i po jeho skončení zdálo o hořících zvířatech, levitujících lidech, mluvících loutkách? Kde všude jste „paranormální jevy“ viděli?

M. S.: Mně se opravdu zdálo o hořících prasatech. A nejhorší na tom je, že se to jaksi vrací dodnes. Pokud je pravda, že sny jsou zhmotněné podvědomí, měl bych se nad sebou vážně zamyslet...

M. Ch.: O všech těchto výjevech se mi zdálo neustále, protože jsme s celým týmem každý den přemýšleli, jak je v našich podmínkách budeme realizovat, jakým způsobem divákům přinést paranormálně tak, jak ho možná dosud ještě na svých obrazovkách neviděli.

Vše a všichni jsou ve vašem seriálu svým způsobem vychýlení – doba, lidé, případy. Jak velký byl prostor pro něco běžného, až normálního?

M. S.: Souhlasím, akorát bych spíše než vychýlení použil slovo nadsazení. Ten seriál má nadhled. Ví, že je trochu praštěný, ale tady pozor: Scenáristé vycházeli z reality. Takový ústav skutečně existoval a případy, kterými se zabýváme, mají kořeny v pravdě. O to zábavnější to celé je.

než si je všichni pamatují. Měl jsem výhodu v tom, že já si je nepamatuji vůbec, neb jsem v té době nebyl vůbec na světě.

M. S.: My jsme se naopak snažili celou tuto dobu designovat v trochu modernějším hávu. Vždyť to je místo, kde mají k dispozici ty nejmodernější technologie. O to vtipnější pak je, když naši vědci vyjedou třeba do typické střediskové vesnice, kde se v kostele samovznítla místní důchodkyně.

Pro ústřední postavy i pro epizodní charaktery jste oslovili řadu významných hereckých tváří. Kdo měl roli jistou a kdo naopak musel projít kamerovými zkouškami?

M. Ch.: Maja Hamplová, producentka a zároveň castingová režisérka seriálu, měla o představitelích hlavní čtveřice docela jasno – věděla, že do hlavní role Davida se nikdo nehodí víc než Jirka Macháček, pro kterého se jedná o seriálovou premiéru. Stejně tak byla přesvědčená o Honzovi Cinovi pro roli Vojty, jehož komediální talent a citlivost byly pro tuto roli nezbytnými atributy. Zajímavé bylo uvažování nad rolí Snížkové, agresivní estébačky, a jejím kolegou Horou, milým chlapem, který tak nějak nechápe, co dělá tahle organizace špatně. Najít mezi nimi správný kontrast a zároveň se postarat o to, že nepůjde o zesměšňování všech hrůz, které komunisté napáchali, ale naopak o správnou dávku nadsázky, vyžadovalo naprosto precizní herecký „match“. Anna Fialová, se kterou jsme poslední roky v naší produkci Barletta spolupracovali, se ukázala jako dokonalá volba, stejně tak Leoš Noha. Rolí, pro kterou jsme naopak viděli nespočet mladých hereček, byla Eva, dcera Davida, tedy Jiřího Macháčka. Přestože jsme poznali mnoho talentů,

pořád to nebylo ono. Stále jsme se nemohli dostat k té správné chemii, kterou tenhle vztah otce a dcery, pro seriál extrémně důležitý, vyžaduje. A nakonec, jako úplně poslední, přišla Darija Pavlovičová. A my, včetně Jirky Macháčka, jsme okamžitě věděli, že před námi stojí Eva.

M. S.: Darija Pavlovičová je pro mě osobně objevem naší série. I když teď, po vítězství ve StarDance, už diváky její talent asi tolik nepřekvapí.

Jeden seriál, dva režiséři. Matěji, vy jste podepsaný pod lichými a vy, Michale, pod sudými díly. Osmý je pak vaší společnou reží. Podle čeho diváci rozeznají, kdo má tu kterou epizodu na svědomí?

M. S.: Myslím si, že divák velké odskoky neuvidí. Neměl jsem ambici své díly točit jinak, sladili jsme se i tím, že jsme oba měli stejného kameramana Martina Doubu. S Matějem máme podobné vidění světa. Když vymyslíme nápad, dobře umíme odhadnout, zda by ten druhý byl pro nebo proti. Pracujeme spolu intenzivně patnáct let, to už se musí někde projevit...

M. Ch.: Rozdělení na sudé a liché epizody byla vlastně náhoda – my jsme se s Michalem rozhodli především podle jednotlivých témat konkrétních epizod. A protože jsme každý intuitivně sáhli po jiných případech, férové rozdělení se urodilo tak nějak samo, přirozeně. Věřím, že ani cvičené divácké oko by přesně nepoznalo, které epizody jsou či reží. Nebo jsme se o to alespoň celou dobu snažili!

Čím diváka přesvědčíte, aby se od neděle 3. března díval na váš seriál?

M. Ch.: Tím, že se jedná o naprosto unikátní seriál – detektivní, trochu sci-fi komedii s úžasným hereckým obsazením a množstvím případů, které by vás nikdy nenapadlo, že bude někdo na obrazovkách vyšetřovat. A taky tím, že je to opravdová podívaná – díky německé koprodukcí jsme si mohli dovolit natočit seriál skutečně ve velkém stylu, takový, kterých u nás vzniká pomálu.

M. S.: Spojujeme detektivku, mystery a komedii. V hlavní roli je poprvé v seriálu Jirka Macháček. Každý díl má svůj vlastní příběh a každý je stejně překvapivý. A uvidíte příšeru jménem Kozlopír, to myslím mluví za vše...

PŘEHLED DÍLŮ:

1. díl: Ostře sledované UFO

Tato část Československa je známá tím, že v ní mimozemšťané v 80. letech často a rádi zanechávali kruhy v obilí. Tentokrát to však přehnali – ve středu takového kruhu zanechali mrtvého muže. A co je ještě zvláštnější, i když je horké léto, oběť je zamrzlá v kostce ledu. Jak dlouho byl tento mrtvý chudák v kontaktu s mimozemšťany z Epsilon Eridani A? A co jim udělal, že se mu takto ošklivě pomstili? A proč na tom případu něco smrdí?

Speciální host: Martin Siničák, Rostislav Novák ml.

2. díl: Jak uškrtit mistra Šálka

Břichomluvec Šálek je génius, který si své loutky vyrábí sám. Když ho však po školním představení uškrtí jeho vlastní loutka, vyšetřovatelé z ústavu se dostávají před složité otázky. Dokázal břichomluvec Šálek vytvořit umělého člověka podobného golemovi? A není to začátek procesu, na jehož konci nás všechny ovládne umělá inteligence? A dá se vůbec věřit vlastním smyslům?

Speciální host: Magdaléna Borová

3. díl: Copak je to za veksláka

Liberec, 20:00. Na vrcholu radnice se zatřepotá pláště superhrdiny Libermana, který sleduje skupinu veksláků na noční procházce. Superhrdina seskočí a unese jejich šéfa, jistého Huberta Vratimova, jehož bezvládné tělo se o necelé dvě minuty později objeví na vrcholu Ještědu. Dokáže superhrdina létat rychlostí až 200 km/h? Nebo použil k přesunu těla nám neznámou technologii? A proč se to všechno stalo zrovna tehdy, když se v televizi vysílala chvilka poezie?

Speciální host: Ladislav Hampel

4. díl: Hoří, má babičko

Paní Emílii je požehnaných 90 let a svou pověst světice si udržuje každodenní návštěvou kostela. Po jedné z jejích četných zpovědí se však stane něco nečekaného: Uprostřed kostela se náhle samovznítí, takže po ní zůstane jen popel. Jak je to možné? Byla paní opravdu svatá? Případ je třeba rychle vyřešit. Na místo přijíždějí první poutníci z Polska a otevírají se první stánky s perníčky jako na každé dobré pouti.

Speciální host: Jaroslav Plesl

5. díl: Paní, vy jste vdova!

Mladá vdova má zásadní životní problém: Nejenže zůstala se svou dcerkou na všechno úplně sama, ale ještě jí i mrtvý manžel chodí strašit. A jelikož to byl elektrikář, který zemřel po zásahu elektrickým proudem, duch se projevuje zásadně vybuchujícími domácími spotřebiči a zásahy blesků do nešťastné vdovy. Snaží se jí duch naznačit, že jeho smrt nebyla obyčejná nehoda? Nebo se jí chce naopak pomstít? A vůbec, proč jsou v panelácích tak tenké stěny? Vždyť se tam nedá žít...

Speciální host: Eliška Křenková, Beáta Kaňoková

6. díl: Balada pro Kozlopíra

Trampská osada již dlouhou dobu trpí útoky záhadného monstra Kozlopíra. Trochu upír, trochu kozel ale až nyní za sebou zanechal svou první oběť. Přestala fungovat magická táboráková píseň, která dokázala Kozlopíra odstrašit od útoků? A proč vůbec Kozlopír útočí? Je i jemu trapné, že si dospělí chlapi hrají v lese na kovboje?

Speciální host: Martin Pechlát, Saša Rašilov

7. díl: Srdečné pozdravy z lázní

Uklízečka a místní vědma Margot všechno ví. Margot pije kávu a potom vidí budoucnost. A teď Margot vidí, že generál sovětské armády, pravidelný návštěvník lázní, dnes v noci zemře. Margot má pravdu. Margot je podezřelá, že generála zabila. Jenže Margot zabít nemohla, protože Margot má na čas vraždy neprůstřelné alibi. Margot nezabila? Kdo zabil, když Margot nezabila?

Speciální host: Ivana Chýlková, Barbora Bočková

8. díl: Lada Lazarová

Profesor historie Urbánek je povolán k akutnímu archeologickému případu: Nedaleko místa slavné bitvy u Lipan se našla kostra velitele husitských vojsk. A navíc s kalichem. Ani opatrná manipulace nepomůže a v noci se na archeology snese husitská kletba. Ta netrestá každého stejným způsobem. Někomu straší husitští bojovníci. Někomu zkroutí končetiny. A někomu vyvolá dějà vu, takže dostaneme šanci prohlédnout si celý seriál ještě jednou a pořádně a konečně pochopit i to, co nám dosud zůstávalo skryto.

Speciální host: Luboš Veselý

TO SE VYSVĚTLÍ, SOUDRUZI! JEDEN SERIÁL TŘÍ SCENÁRISTŮ

Scenárista Miro Šifra se se svými hrdiny pohyboval mezi drogovou mafií ve Zrádcích, bývalými příslušníky StB v Rudém kapitánovi i obchodníky se zbraněmi v minisérii Rédl. Na výlet do normalizačního Československa si v případě seriálu To se vysvětlí, soudruzi! přizval scenáristky Lucii Vaňkovou a Marii Starou.

Kde a kdy se zrodil nápad napsat scénář o Ústavu paranormálních jevů?

Lucie Vaňková: Ten nápad vznikl na FAMU. Miro Šifra učil můj ročník a přinesl tento námět.

Miro Šifra: Celý základní nápad na tento seriál byl inspirovaný reálnou institucí, která v někdejší Československu v osmdesátých letech fungovala. Nazývala se Psychoenergetická laboratoř a vedl ji profesor František Kahuda, bývalý ministr školství, kterému se přezdívalo bolševický čaroděj. Lidé, kteří v jeho laboratoři působili, skutečně velice seriózně zkoumali paranormální jevy. Fakt, že se někdo v průběhu normalizace vůbec podobnými věcmi zabýval, nám přišel fascinující. Vědečtí výzkumníci například řešili, jakým způsobem funguje levitace nebo přenos myšlenek.

L. V.: Třeba jak z Prahy myšlenkou zabít mouchu, která je v laboratoři v Košicích, a podobně. Přečetli jsme moc krásný sborník o mezinárodní psychotronické konferenci východního bloku, ve kterém jsme se dozvěděli, jak se lidskou energií ovlivňuje například klíčivost brambor. Tyhle výzkumy se pak do scénáře dostaly většinou v podobě vtipů

nebo nějakých drobností. Třeba v sedmém dílu musí médium vypít přesný počet káv, aby mohlo fungovat. Něco obdobného bylo uvedeno i ve zmíněném sborníku.

Jaký paranormální jev se do seriálu nedostal a vás to mrzelo?

M. Š.: Když jsme začínali psát scénář, měli jsme asi dvacet nebo třicet různých námětů na to, co všechno lze vlastně vyšetřovat. Můj oblíbený, který se do seriálu nedostal, je mluvící poník.

L. V.: Já mám asi nejrady to provázání paranormálních jevů se socialistickou realitou, takže třeba horníky pronásledované podzemní bytostí.

Marie Stará: Z mých oblíbených se tam nakonec všechny dostaly. Tedy až na toho poníka.

Jste tři scenáristé jednoho seriálu. Co na sobě vzájemně obdivujete, oceňujete?

M. Š.: Já začnu. Je to určitě humor. Moje dvě kolegyně mají výborný smysl pro humor. Každá trochu jiný. Marie je obrovská studnice nápadů. Neustále přichází s novými a já pak musím nako-

nec vybírat z toho, co by vůbec bylo natočitelné, aby to nebylo moc drahé. S Lucií tvoříme už tak dlouho, že vím, že cokoliv mi dodá, bude skvělé, překvapivé a výborné.

M. S.: S tím humorem to tak úplně není, protože když poprvé promítali pracovní verzi mé epizody, tak se kolegové ze štábu nejvíce smáli vtipům, které napsal Miro. To, co mně nejvíce chybí, je struktura a schopnost psát takové ty logické souvislosti celého dílu, to mi vždy trochu visí ve vzduchu. Co bych já vymýšlela tři týdny, to má Miro hotové za dvě hodiny, vrátí mi to a já můžu pokračovat. Lucie má oproti mně mnohem větší rozhled a nadhled a její vtipy jsou intelektuální. Oba dva jsou mnohem zkušenější v tom, co dělají.

L. V.: Na Marii velmi obdivuji, jak fenomenálně vplula do našeho scenáristického procesu, protože se k nám přidala v okamžiku, kdy jsme měli seriál už rozpracovaný. První text, který Marie poslala, zapadl do našeho fikčního světa dokonale, jako poslední dílek do skládačky. Na Mirovi obdivuji jeho obrovskou systematickosti, ohromný přehled o seriálové tvorbě a to, že dokáže přemýšlet ve velkých konceptech, které ten seriál posouvají dál, než je standard.

Který díl seriálu máte nejrady?

M. S.: Když jsem četla scénář, tak mě nejvíc dostal osmý, poslední díl. A pak mám docela ráda svou pátou epizodu. Tu jsem psala jako první, psala

jsme ji nejdéle a bavila mě asi nejvíce. Moc se mi líbilo i její natáčení.

M. Š.: Pro mě to jsou spíše scény jednotlivých dílů, ale pokud bych měl vypíchnout jeden celý díl, tak to bude asi šestý, o Kozlopírovi. Vždy jsem chtěl, aby v nějakém díle byla důležitá hudba, na níž by byl vlastně vystavěn. Takže asi šestka.

Mají nejprapodivnější vynálezy, které se v seriálu objevují, reálný základ?

M. Š.: V seriálu máme hodně vynálezů, které používají odborní pracovníci ústavu v terénu nebo jsou uloženy v archivu. A většinu z nich vymyslela Marie...

M. S.: To byla taková náhoda. Už při psaní páté epizody, tedy dílu s duchem, jsem našla fotku uchotrouby, tedy obrovských plechových uší, které zvyšují intenzitu zvuku. Podle reálné předlohy jsme tedy tento přístroj do „soudruhů“ použili. Při psaní to byl vlastně náš vůbec první vynález. Potom jsme si řekli, že tento postup bychom mohli aplikovat častěji. Další vymoženosti, které v seriálu většinou přináší Vojta, postava Jana Ciny, tak vznikaly obdobně. Pak byla spirítula z pátého dílu a následovaly skafandry do dílu se světicí. Ale to jsem už nevymýšlela já.

L. V.: Z vtipu posléze vznikla i poměrně zásadní rekvizita pro celý seriál – pravdomet. Vojta Bek má takové malé helmičky pro krysy, které jsou základem právě pro pravdomet.

M. Š.: Vojta chtěl kdysi číst myšlenky hlodavců. V průběhu celého seriálu vyvíjí přístroj, který by mu v poslední epizodě umožnil přečíst myšlenky lidí. Jestli je to funkční vynález, nebo ne, to vlastně doted' nevíme.

Kdyby se seriál reálně točil v 80. letech, ve kterých se odehrává, je pravděpodobné, že by tři výrazné ženské postavy neměly takový prostor, jaký dostaly od vás. Která z nich je nejdominantnější?

L. V.: Přiznávám, že jsem si užívala psaní postavy Štěpánky Snížkové, což je role Anny Fialové. Stvořit holku, která je bezohledná, pracuje pro StB a mlátí lidi, to bylo pro mě prostě nové.

M. S.: Mě taky hodně baví agentka Snížková. Annu Fialovou mám nakoukanou a vím, co dokáže zahrát. Díky ní se charakter ještě více propisuje do postavy. To samé mám i s Darijou Pavlovičovou, protože má velmi přirozený projev v jakékoliv citové poloze. Daří se jí nesklouzávat jinam, vždy je minimalistická a přesná. Obě se mi psaly velmi dobře. A postava Lady Minterové, hraje ji Lenka

Termerová, to je vzdělaná paní, která má v ústavu intelektuálně nad kolegy navrch. To jsme se do scénáře snažili dostat.

M. Š.: Důležitost jednotlivých postav se v průběhu seriálu trochu promění. První polovina je taková mužnější. Začínali jsme příběhem Davida a Vojty a končili jsme tím, že vyprávíme příběh Lady, agentky Snížkové a Evy.

L.V.: Je to tak, ženy převezmou vládu a ukradnou si ten seriál tak trochu pro sebe.

M. Š.: Vzniklo to nějak přirozeně, neplánovali jsme to. Prostě najednou přešly tyto postavy do popředí, aniž by zastíňovaly Davida nebo Vojtu, kteří zůstali protagonisty. Nějak se to zkrátka stalo, že ty ženské začaly být prostě důležitější.

Dvě z hlavních postav jsou estébáci, ale vykreslili jste je výrazně jinak, než jak jsou diváci zvyklí. I váš pohled na Husákovu éru je nečekaně odlehčený. Proč?

M. S.: Je to nový způsob, jak se s generačním traumatem spojeným s komunistickým režimem vyrovnat. Scénář jsme napsali

dost stylizovaně a hodně stylizované je i zobrazení normalizačních časů. Už na první pohled diváci uvidí, že realita té doby je výrazně posunutá a že je všechno myšlené s nadsázkou. Už si můžeme dovolit jiný úhel pohledu na totalitu a možná právě prostřednictvím humoru představit tuhle epochu našich dějin i trochu jiné skupině diváků než těm, pro které už historicky přesné filmy či seriály natočené byly.

M. Š.: Od té doby už jsme vzdáleni mnoho let, takže trocha nadhledu může jen prospět.

L. V.: Samozřejmě tím nechceme zlehčovat všechny příšerné věci, které komunistický režim a StB lidem za čtyři desetiletí u moci udělaly, ale na druhou stranu už od té doby uplynula spousta času a viděli jsme spoustu filmů a seriálů, kde se o této kapitole našich dějin mluvilo navážno. Doufáme, že teď už je prostor pro odlehčený pohled a možnost si z toho všeho udělat legraci, která může přinést snad i úlevu a katarzi.

Ukázka ke stažení

ZAJÍMAVOSTI O SERIÁLU

- Názvy jednotlivých epizod jsou inspirovány skutečnými názvy československých filmů.
- Ústav paranormálních jevů má skutečný předobraz, a to Psychoenergetickou laboratoř (PEL). Ta byla založena v 70. letech.
- V každém z osmi dílů je minimálně jeden speciální herecký host v epizodní roli. Například Martin Siničák, Rostislav Novák ml., Magdalena Borová, Ladislav Hampl, Jaroslav Plesl, Eliška Křenková, Beáta Kaňková, Přemysl Bureš, Martin Pechlát, Saša Rašilov, Ivana Chýlková, Barbora Bočková, Luboš Veselý.
- V seriálu se objevují dva po sobě jdoucí vítězové taneční soutěže StarDance – Darija Pavlovičová a Jan Cina.
- Režisérské duo si rozdělilo práci tak, že Matěj Chlupáček točil všechny liché epizody a Michal Samir všechny sudé. Závěrečnou, osmou epizodu natáčeli společně.
- Darija Pavlovičová levitovala ve výšce 30 metrů nad zemí v Karlově Studánce.
- Pro osm hodinových dílů zkomponoval Ondřej Gregor Brzobohatý celkem pět hodin hudby.
- V jednom ateliéru ČT vznikl kompletně celý Ústav paranormálních jevů, což byla největší stavba, a v tomto prostoru štáb strávil téměř 3 týdny natáčení.
- V dalším ateliéru ČT tvůrci postavili také 2 byty a další samostatný pokoj.
- Byla postavena i replika části Ještědu, a to v reálné velikosti 1:1.
- Štáb natáčel například v TJ Sokol Vinohrady, v Ústavu makromolekulární chemie Akademie věd, na sídlišti ve Vršovcích, na Ještědu, na libereckém náměstí, v Karlově Studánce, v klatovské nemocnici i v tramské osadě Měsíční údolí v Mrači.

HLAVNÍ POSTAVY

DAVID ZAJÍC | Jiří Macháček

David je unavený chlap, který pracuje v ústavu již 15 let a za tu dobu ztratil iluze o paranormálních jevech. Oficiálně v něm zkoumá tajné satanistické odkazy v západní hudbě, ale spíš to vypadá, že celý den poslouchá elpíčka a z kanceláře si udělal pěknou zašívárnu. Je skeptik, který za každým paranormálním jevem hledá obyčejný lidský podvod. Jednu velkou nevyřešenou záhadu má přitom doma.

VOJTA BEK | Jan Cina

Vojta je nováček. Právě dokončil vysokou školu a jako mladý a nadějný vědec, odborník na myší mozky, nastupuje do ústavu, aby zkoumal paranormální jevy a posouval lidské poznání. Je přesvědčen, že jednou dokáže, že paranormální jevy existují, jen zatím se mu to jaksi nedaří...

ŠTĚPÁNKA SNÍŽKOVÁ | Anna Fialová

Drsná agentka StB, která má tu smůlu, že vždy musí řešit případy spolu s Ústavem paranormálních jevů, přitom ona by raději někde v klidu mlátila disidenty. Nesnáší Davida a ráda by ho dostala do basy.

JAROSLAV HORA | Leoš Noha

Estébák, pravá ruka Snížkové, který si na rozdíl od ní potrpí na administrativu. Citlivá duše, která nerada vidí násilí. A když už, tak aspoň je potřeba dělat to předpisově.

JIŘÍ MACHÁČEK: Koukejte si mě raději užít v tomto seriálu! Teda jestli máte chuť, protože v jiném už mě pravděpodobně nevidíte

Samotář, který ani jednou rukou netleskal někdejšímu šéfovi zahraniční rozvědky Tomanovi. Ve své první seriálové roli ztvárnil herec a zpěvák Jiří Macháček pracovníka Ústavu paranormálních jevů, na nějž vyřešení největší záhady jeho života teprve čeká. Předvede se tak v nové seriálové detektivní sci-fi komedii To se vysvětlí, soudruzi! „Miluji jednotlivá díla, která se uvnitř jakéhokoli žánru či mixu povede natočit. Doufejme, že je tehle seriál jedním z nich. To ale posoudí jedině diváctvo.“

Netajíte se tím, že na první roli v seriálu jste se nechal přemluvit kvalitou a atraktivností scénáře. Co přesně rozhodlo?

Scénář jsem přečetl jedním dechem a musel jsem se sám sebe ptát, proč se mi tak líbí. Je to dramatickou stavbou? Dialogy? Zasazením do historie, na kterou si ještě dobře pamatuji? Líbí se mi vztahy mezi jednotlivými postavami? Ta lehoučká ulítllost? Proč jsem za posledních deset let nedostal do ruky podobný scénář na celovečerní film? Určitě mě oslovila i možnost spolupráce s lidmi, s nimiž bych na tomto projektu pracoval. To vše mě lákalo.

Ve stručném popisu vaší postavy je psáno, že David Zajíc je obyčejný unavený chlap, který v ústavu pracuje už patnáct let. Co Davida Zajíce unavilo?

Tak pozor, David Zajíc je ve skutečnosti dost ve střehu. Vůbec není unavený, to on jenom předstírá. Vypadat tuctově, unaveně a znormalizovaně je jeho záměr. Masku, pod kterou intenzivně řeší svůj tajný soukromý projekt. Nebo spíš problém.

A Zajíc se na něj nemůže ani zlobit, protože Vojta Bek má ještě ke vší té erudovanosti i srdce na správném místě. Ostatně stejně jako jeho představitel Honza Cína.

Co vaše postava vyzkoumala?

David Zajíc se vlastně úporně snaží veškeré paranormální jevy racionálně vysvětlit. To, že se mu to daří, je asi jediný důvod, proč ho z ústavu ještě nevyhodili. Nevyzkoumal sice nic, ale pořád je něčemu na stopě.

Hledat satanistické odkazy v západní hudbě je pracovní náplní za trest, nebo za odměnu?

Nutnost. Pro Davida Zajíce je to nutnost. Hledání satanistických odkazů v západní hudbě je totiž zástěrka, díky které se může soustředit na něco úplně jiného, co potřebuje rozklíčovat. Ale co to je, to nemohu prozradit...

Co jste vy v 80. letech poslouchal za elpíčka a jaké odkazy jste se v nich snažil odhalit?

Poslouchal jsem všechno, co se mi tehdy z imperialistické západní ciziny dostalo do ruky, kolikrát v příšerné kvalitě. Občas jsem poslouchal i věci, které byly desetkrát přehrané z kazety na kazetu, přičemž zvuková hladina šumu už převyšovala zvukovou hladinu původní nahrávky. Někdy se mi to líbilo víc, někdy míň, ale odkaz byl zřetelný – možnost svobodně se vyjádřit.

Jestli na druhé straně planety sedí zaměstnanec stejně prapodivného ústavu a dostaly se mu do rukou desky kapely Mig 21, jaké skryté odkazy nebo tajná poselství z nich může odposlouchat?

Haha, to by mě také velice zajímalo... Doufejme, že nám to ten zaměstnanec prapodivného ústavu, co sedí na druhé straně planety, dá vědět, až to zjistí.

Co je pro vás nejvíce nepochopitelným, až paranormálním jevem?

Asi člověk se svou výjimečnou nepoučitelností z vlastních chyb, objekt k politování, úsměvný i směšný. Pán tvorstva a nejvděčnější komický materiál zároveň.

V době normalizace se stalo mnoho nepochopitelných věcí, událostí. Co těžko pochopitelného si z té doby pamatujete vy?

Strach říct něco, co člověk přirozeně cítí, protože ví, že ačkoliv je to správné, pravdivé, trefné, může to mít následky. A proto to neřekne, jelikož se bojí, že se nedostane na školu, že někdo z jeho příbuzných přijde o práci nebo půjde do vězení. Ten vědomě pěstovaný strach z projevení jiného názoru, než je ten oficiální, jediný Kremlem schválený pohled na svět. Zažívali jsme ho každodenně a dnes nám to už naštěstí přijde těžko pochopitelné.

To se vysvětlí, soudruzi! nabízí jako jeden z mála děl satirický pohled na příslušníky StB. Co je na dvojici Snížková-Hora pro vás nejtípnějšího?

Groteskně zarputilá poctivost a dokonalá slepá víra ve smysl vlastní práce... Takhle je, alespoň pro mě, Anička Fialová s Leošem Nohou vykresluje. A mě ta jejich interpretace baví a nemohu se nesmát, a to i přesto, že mnoha mým předkům estébáci dost ublížili. Možná je to navíc vůbec poprvé, co se v české audiovizuální tvorbě někdo rozhodl na estébáky podívat s nadhledem a toužebným předpokladem, že už jsme na ně v tomto žánru jako diváci schopni takhle nahlížet a že už nepotřebujeme vysvětlivky či uvozovky – že my jsme ti dobří a oni ti zlí.

Seriál To se vysvětlí, soudruzi! se vrací k žánru crazy komedie. Jakou máte nejoblíbenější?

Z těch prvních mám asi nejradši Adéla ještě nevečeřela. „Soudruhy“ bych k ní ale nepřirovnával. A vlastně ani k žádné jiné crazy komedii. To přirovnávání mi vždycky přijde tak trochu pokulhávající. Dílo má být dobré samo o sobě. A jestli ne, tak mu žádné přirovnání nepomůže.

V jednotlivých epizodách tvůrci odkazují i k jiným žánrům. Jste větším fanouškem komedie, detektivky, sci-fi, westernu, hororu nebo parodie?

Nejsem fanouškem žánrů ani jejich mixů. Miluji jednotlivá díla, která se uvnitř jakéhokoli žánru či mixu povede natočit. Doufejme, že seriál To se vysvětlí, soudruzi! je jedním z nich. To ale posoudí jedině diváctvo.

V To se vysvětlí, soudruzi! jste přijal svou první seriálovou roli. Je nějaká šance, že teď půjdete z jedné seriálové role do druhé?

Pochybuji. Koukejte si mě raději užít v tomto seriálu! Teda jestli máte chuť, protože v jiném už mě pravděpodobně neuvídíte.

Co se vaší postavě v tom bizarním ústavu zdá nejnórmálnější?

Bezpečně jeho starší spolupracovnice Lada, kterou hraje Lenka Termerová. Lada je kolegyně, o kterou se David Zajíc může opřít i v osobním životě. O tom je David zcela přesvědčen. Stejně tak jako o tom, že všichni ostatní, co v ústavu pracují, jsou buď naivní blázni, nebo rovnou úplní blázni.

Kromě toho, že vám dospívající seriálová dcera Eva tak trošku levituje, jaký spolu máte vztah?

Otec David Zajíc vychovává svou dospívající dceru Evu už víc než deset let úplně sám. Je na ni určitě přísnější, než by většina otců byla, a stará se o ni úzkostlivěji. Nemají to jeden s druhým jednoduché, ale mají se rádi. A to se nám s Darijou Pavlovičovou, která Evu hraje, předstíralo celkem snadno.

Vášim seriálovým partákem je snaživý Vojta Bek, kterého si zahrál Jan Cína. Jakou jednu nejzásadnější, nejzákladnější radu pro fungování v tom prapodivném kolektivu mu David Zajíc může dát?

Vlastně žádnou. David Zajíc se spíš jen tváří, že Vojtovi může radit. Inženýr Bek je pro Zajíce ve skutečnosti spíš zosobněným nebezpečím. Někdo, kdo by mohl odhalit největší Zajícovu slabinu.

JAN CINA:

Hodně jsem v dětství četl knížky o nevysvětlitelných záhadách a doufal, že něco takového jednou zažiju. Že minimálně uvidím UFO

Začínal dětskou rolí v celovečerním dramatu Smradi, byl ambiciózním hercem, který se v televizní minisérii nezdráhal pro kariéru podepsat spolupráci se Státní bezpečností, a diváci si ho pamatují také jako vítěze taneční show StarDance. Nejnovější rolí Jana Ciny je začínající vědec alergický na politiku v sérii To se vysvětlí, soudruzi!

Jakou máte připravenou charakteristiku pro svého Vojtu Beka, začínajícího vědce, kterého v seriálu hrajete?

Je to mladý muž, čerstvě po škole, který miluje to, k čemu se rozhodl. Splnil se mu sen, dostal se do Ústavu paranormálních jevů a přichází tam plný očekávání, energie. Naráží ale na různé pracovníky toho ústavu, kteří k paranormálním jevům přistupují odlišně, a je to pro něj ve výsledku nejvíc škola života. Probouzí a burcuje to v něm emoce. Občas zvýší hlas a k nějaké situaci se postaví jako chlap nebo právě jako srab, ale není to jenom člověk za počítačem.

Proč vás bavilo hrát právě Vojtu?

Pro herce je podle mě zábavné a zajímavé mít nějaká omezení ve své roli. U Vojty Beka je to právě preciznost a přesnost a vlastně vědomosti. Je to člověk lehce autistický, ale to hodně přeháním. Bavilo mě, že není rozevlátý, ale má nějaký jasně daný rámeček. Řád a pořádek. A pak na té postavě byly skvělé její proměny. Nezůstává celý seriál pořád stejná.

Jakou vlastnost máte na Vojtovi rád a jaká vás naopak iritovala?

Na Vojtovi mám rád, že si jde prostě za svým. Myslí na dobro světa, nejen na to své. Asi mě na něm nic neiritovalo, mám ho fakt dost v oblíbě.

Našel jste si pro něj nějaké drobné gesto, které by ho definovalo?

Při vytváření každé role o tom samozřejmě přemýšlím. V tomto případě mi byl velmi nápomocný už scénář, to je základ. Přečetl jsem si ho a v hrubých obrysech jsem Vojtu začal vidět. Pak hodně pomohly kostýmy a rekvizity, tedy brýle a často obepnuté oblečení, které vytvořilo z Vojty takového křehkého, drobného člověka. A to, co jsem hledal, byl třeba nějaký ojedinělý styl chůze a vůbec držení těla, práce s brýlemi a dalšími rekvizitami. Byl jsem se podívat na ČVUT, abych okoukl lidi, kteří tam studují, ale nic tak specifického, co by se mi pro Vojtu hodilo, jsem tam neviděl. Takže jsem tam jen lehce načerpal sterilitu toho prostředí, která může některým jedincům vyhovovat. Nic vás v takovém interiéru neruší a koncentrujete se jen na svoji práci. Zhruba takhle probíhalo moje utváření Vojty.

Kdybyste měl dvěma slovy popsat Vojtu...

Preciznost, brýle.

Věříte na paranormální?

Paranormální mě vždy fascinovalo, už od malička. Četl jsem knížky o nevysvětlitelných záhadách a doufal, že něco takového jednou zažiju. Že minimálně uvidím UFO. Ale asi s věkem, s tím, jak se člověk vyvíjí, bych to nenazval paranormálním, ale určitě věřím v sílu nějaké energie. Vlastně v takovou sílu, která pak dokáže dělat i ty paranormální věci, které neumíme vysvětlit. Ale když se nad tím pak člověk komplexněji zamyslí, tak ono to všechno dává smysl. Prostě věřím, že nějaká energie umí vytvořit jakousi velkou energii, která něčím nebo někým pohne, někomu změni život. V to určitě věřím a vlastně to i určitým způsobem zažívám.

Který z osmi dílů „soudruhů“ jste si nejvíc užil?

Těžko říct. Intenzivní byl třetí díl, který se odehrává na Ještědu. Natáčeli jsme ho jako první a bylo to vlastně poprvé, kdy jsme se všichni stali těmi svými postavami. Pak mě hodně bavil i scénář dílu o záhadě samovznícení.

Seriál je mixem hned několika žánrů. Který je pro vás nejvýraznější?

Na základě toho, co jsem zatím měl možnost ze „soudruhů“ vidět, jak výrazná je to „dobovka“. Okamžitě jsem se coby divák propadl o čtyřicet let zpátky, dejme tomu třeba do roku 1983. Všemmu jsem uvěřil, najednou jsem byl ve světě, který jsme takhle společně vytvořili. A potom je to hodně komedie. V příbězích jednotlivých dílů vnímám i emoce, dojetí, takže psychologickou rovinu či žánrovou definici pro rodinný film. A je to silný zážitek v téhle kombinaci. Ideálně se bude divák celý díl smát a na konci si trochu popláče. Přesně tak, jak to máme všichni rádi.

Pokud by seriál pokračoval dál, jaký paranormální případ by vás ještě lákalo zkoumat?

Nic konkrétního nemám. Trochu tuším formu, která by mě bavila. A přiznám se, že s kolegyní Annou Fialovou jsme zajedno v tom, aby se případně vyšetřovalo trochu na koních. Aby byla záhada kolem koní. To by nás bavilo vyloženě sobecky, protože máme rádi koně a rádi na nich jezdíme. Myslím, že i Darija Pavlovičová by to ocenila. A potom je mým snem muzikálový žánr. Takže kdyby se rozšířila nějaká záhadná nemoc a všichni by namísto mluvení začali zpívat, tak to by se mi hodně líbilo.

Čím se natáčení „soudruhů“ odlišovalo od vašich předchozích projektů?

Bylo speciální v tom, že jsem nikdy netočil tak velkou roli. A tak dlouho. Zjistil jsem tedy až na tomhle natáčení, jak moc je práce na osmidílném seriálu psychicky i fyzicky náročná. A specifické bylo i setkání a spolupráce s Jirkou Macháčkem. Znal jsem ho coby fanoušek jeho filmů a jeho kapely a potkal jsem v něm skvělého kolegu. A dovolím si říct i kamaráda, což bylo hrozně důležité, protože jsme spolu při natáčení strávili spoustu času. Překvapila mě jeho zábavnost a radost ze života a zároveň jeho velká profesionalita. K tomu bych se rád někdy dostal, být takový profesionál jako on. Byl pro mě vzorem svým přístupem k práci. Vůbec z celého natáčení jsem měl pocit, že všichni ze štábu tomu projektu věří a že je baví být jeho součástí. To je důležité, protože pak jde všechno snáze a i složitější dny a situace hravě zvládnete.

TO SE VYSVĚTLÍ, SOUDRUZI! V ČÍSLECH

- Natáčení osmidílného seriálu v režii Matěje Chlupáčka a Michala Samira trvalo **60** dní.
- Celkem filmaři natočili **429** obrazů.
- V seriálu se objeví více než **150** vizuálních efektů.
- Celkově bylo zrealizováno **20** kaskadérských výkonů a podílelo se na nich **30** kaskadérů.
- V seriálu se postupně objeví **94** rolí a vystupuje v něm na **550** komparzistů.
- Před kameru se dostalo **45** dobových aut, z toho **2** antony, **6** policejních vozidel, **1** speciálně vyrobený papamobil a historický autobus.

Ukázka ke stažení

ANNA FIALOVÁ: Když mi při natáčení „soudruhů“ nasadili v maskérně paruku, tak jsem v osmdesátkách byla okamžitě. Ten hřib na hlavě byl opravdu geniální

V pohádce Jak si nevzít princeznu cestovala časem, v televizním filmu Můj život s Bohuslavem Martinů byla múzou světoznámého skladatele a ve druhé řadě seriálu První republika si zahrála automobilovou závodnicí. V osmidílné sérii To se vysvětlí, soudruzi! bude Anna Fialová nekompromisní vyšetřovatelkou komunistické Státní bezpečnosti. „Ta role je ve své podstatě komická. Neříkám, že hrát vyšetřovatelku ve vážnějším projektu by mě nebavilo, ale v tomto případě mě nadchlo propojování žánrů a to, jak byla moje postava od začátku napsaná.“

Seriál To se vysvětlí, soudruzi! je jedním z prvních, který se do časů normalizace vrací v žánru parodie. Jak ten návrat dopadl?

Samozřejmě jsme se snažili, aby nešlo o zesměšňování toho, co se reálně během normalizace v někdejší Československu dělo a jak hrozná doba to byla. Zároveň jsem ale zastánkyní faktu, že humor, v jakékoliv své formě, je největším lékem na všechno. S určitým odstupem času je důležité si umět z čehokoliv udělat legraci. I když se mi to asi snadno říká, jelikož jsem tu dobu na vlastní kůži nezažila, ale právě humorem, nadsázkou, parodií jsme chtěli tuhle etapu naší nedávné historie trochu odlehčit. Oba estébáci v seriálu To se vysvětlí, soudruzi! jsou svým způsobem hloupí, obzvláště přístupem k totalitnímu režimu.

Víte, že jste s největší pravděpodobností první herečka, která si v televizním seriálu zahrála tak výraznou představitelku zákona v totalitním režimu?

O tom jsem vážně nepřemýšlela. Ale právě to, že se jedná o ženu estébačku, která v jedné scéně spráská osm chlapů na hromadu, je dostatečný náznak toho, o jakou míru nadsázky nám šlo. Štěpánka Snížková je pro mě vlastně takovou permanentně našťavanou animovanou postavičkou.

Partáka s průkazem StB vám hraje Leoš Noha. Jste dvojice, která má přesně rozděleno, kdo je hodný a kdo zlý policajt. Co je dobrého na Snížkové?

Nejlépe to shrnul Leoš Noha, když v rozhovoru říká, že jako jediný hraje pohádkovou bytost, protože hodný estébák prostě nebyl. To je naprosto výstižné. A co dobrého je na té mojí vyšetřovatelce? Troufám si říct, že jsem do ní možná promítla nějaké sympatické rysy, ale je to postava, kterou člověk určitě mít rád nechce. Je to prostě vyšetřovatelka StB. Je možné, že si k ní někdo vztah najde, protože je hodně komická, ale čistě dobrého na ní není nejspíš nic. Pozoruhodná je ovšem vašeň,

kterou vkládá do plnění svých pracovních povinností. Ta píle a chuť, se kterými svou práci vykonává, by dobré a obdivuhodné byly jedině tehdy, kdyby například dekorovala lidem byty.

Je schopná nějakého citu?

Schopná citů je, ačkoliv se jim poměrně urputně brání. V průběhu děje se sice objeví její drobná milostná linka, ale ona se větších citů trochu bojí. Nějaké hezké, ale hlavně něžné emoce nejdou dohromady s jejím přesvědčením a s tím, co symbolizuje. Pokud by byla navazující druhá série, tak by mě zajímal pohled do její minulosti. Trochu se pohrbat v tom, co a jak a proč řeší tak, jak ukazuje série první.

Co vás bezpečně dostane do 80. let minulého století?

V mém případě to rozhodně byla paruka. Když mi ji v maskérně nasadili, tak jsem okamžitě byla v osmdesátkách. Ten hřib na hlavě byl opravdu geniální. Celkově mi pomáhala i dekorace. Přesně tohle na natáčení miluju. Když se člověk dostane do kostýmu, do paruky, do dekorace a není kolem něho zrovna moc lidí ze štábu, kteří by tu iluzi cestování časem pokazili, tak je to úplně boží. To mám na téhle práci vážně moc ráda. Dostat se do atmosféry určité doby mi pomůže i hudba. Při natáčení jsme si hodně pouštěli Matušku s Pilarovou. Jejich Láska nebeská byla přesně to, co se nám k té době na place hodilo. Waldemara Matušku já totiž miluju.

Seriál To se vysvětlí, soudruzi! je vystavěn na paranormálních jevech. Jak to máte vy s úkazy, událostmi, které se nedají logicky vysvětlit?

Na jevy, které se nedají tak úplně vysvětlit, trochu věřím. Jsem dost otevřená určitým energiím, třeba přítomnosti blízkých osob, které už nežijí. Ne přímo v podobě nějakého zjevujícího se ducha, ale vědomí, že se mnou někdo je, třeba babička nebo děda mi dodávají v určitých situacích sílu. Pomáhá mi ten pocit, že mi jsou nablízku.

Každý z osmi dílů seriálu nahlédne do nějakého konkrétního filmového žánru. Ve kterém je vám nejlépe?

Pokaždé mám na začátku natáčení nějakou představu, jak svou roli hrát. Jde ale i o to, abychom na place dali své představy dohromady všichni, tedy režisér, ostatní herci a štáb. Baví mě to hledání a je pro mě důležité, aby na to byl čas. V komedii je mi osobně hodně dobře, protože dělat si srandu ze sebe a z věcí okolo nás, je mi velmi blízké. A pak jsem byla ohromně šťastná, že je v „soudruzích“ konečně i komediální postava pro ženskou. Mám totiž pocit, že jsou ve filmech či seriálech většinou vtipné spíš mužské role. Pravda, Snížková charakterem připomíná víc chlapa než křehkou ženu, ale ve scénáři byla tak vtipně napsaná, že jsem se u čtení hodně nasmála. Každý díl tohoto seriálu je navíc skvělý i tím, že kombinuje tajemno, detektivku a právě komedii. Jeden díl malinko přidá i western, nebo spíš čundráctví. Doufám, že si třeba v budoucnu zajezdíme s touhle vyšetřovací partou i na koních.

LEOŠ NOHA: I paranormální věci vnímám jako normální. Jsem totiž trošku paranormální sám o sobě

Na svět přišel v tom samém roce, ve kterém vojska Varšavské smlouvy obsadila Československo. Divadlo začal hrát v rodném Ústí nad Labem v prvních letech po sametové revoluci. Před kamerou debutoval ve filmu Místři. Hraje v detektivkách i komediích, v jeho filmografii převládají příběhy ze současnosti. V seriálu To se vysvětlí, soudruzí! bude Leoš Noha hodným příslušníkem komunistické Státní bezpečnosti.

O téhle své postavě mluvíte jako o pohádkové bytosti. Proč?

Protože hodný estébák prakticky neexistoval. Právě proto jsem ho rovnou klasifikoval jako postavu z říše pohádek.

Co je to tedy za člověka, ten váš agent Hora?

Je to vlastně jeden ze dvou estébáků, který dohlíží na práci výzkumníků z Ústavu paranormálních jevů. Dá se o něm říct, že ve dvojici s agentkou Snížkovou, kterou hraje Anna Fialová, je tím hodným poldou. Ono to tak podle mě vždycky bylo, že jeden agent Státní bezpečnosti uměl psát a ten druhý číst. Můj estébák je takový bodrý chlapík. Kdyby člověk nevě-

děl, že pro StB pracuje, tak by to byl vlastně celkem sympatický pán. Tam, kde agentka Snížková tlačí na pilu, tam se to pan Hora snaží vyžehlit a být tím vstřícnějším. Těm, které zatýká, například při nasedání do služebního auta říká, aby si dávali pozor na hlavičku. A nemyslí to ironicky, ale úplně upřímně.

Jak jste si ho pro sebe definoval?

V první řadě jsem chtěl být hnusný estébák. Úplně jsem nestál o to, být ten hodný, protože na tyhle soudruhy nemám dobré vzpomínky. Chtěl jsem se s nimi vypořádat po svém, ale pak mi vlastně varianta estébáka dobráka přišla ještě lepší, než kdybych byl estébák zlý. Uvidíte sami.

Co pro vás bylo na scénářích k tomuto seriálu to nejzajímavější?

Částečně skutečnost, že je to retro. Pak se mi také líbilo, že se příběh všech dílů točí kolem paranormálních jevů. Zkoumat takovéto výstřední úkazy a ještě k tomu v době normalizace, to bylo něco, co mě na tomhle projektu lákalo. Všechny tyto atributy jsou navíc uchopeny humorně, takže i to mě oslovilo. Byl to vlastně takový mix všeho, co mě zajímá, a proto jsem tu nabídku vzal. A proto jsem to také rád hrál.

Retro snímky se ve vaší filmografii moc často neobjevují...

Přesně tak. Ale rád bych si klidně zahrál i nějakého nácka. Obávám se ovšem, že jsem pro takové role příliš slovanský typ.

Čím jsou pro vás návraty do minulosti zajímavé?

Když budu mluvit konkrétně o „soudruzích“, tak tím, že jsem tu dobu zažil. Jsem tak trochu pamětník, a proto jsem mohl recyklovat vlastní vzpomínky. Člověk se koukne na stůl, na cukřenku, popelník nebo květináč a okamžitě mu myšlenky skáčou do normalizačních let. Tedy do časů, kdy chodil třeba do školy. Tak jako já.

Který ze seriálových případů je pro vaše vyšetřovatele extrémně paranormální?

Ti naši estébáci vlastně paranormální jevy jako takové nevyšetřují. Od toho tam je Jiří Macháček s Honzou Cinou. Naším úkolem je na ně dohlížet, aby na těch případech nic paranormálního nenašli. Aby všechno bylo naopak normální, protože jinak by to mohlo ohrozit socialistickou společnost.

Co je pro vás paranormální a co normální?

Jsem zrovna ten typ člověka, který i paranormální věci vnímá jako normální. Jsem totiž trošku paranormální sám o sobě. Velmi mě bavilo, jak to pánové režiséři, tedy Matěj Chlupáček a Michal Samir, pojali. Musím říct, že oba dva jsou fakt ohromně šikovní a že se diváci mají na co těšit.

Každý se na roli připravuje jinak. Jak vy?

Většinou si tu svoji postavu nějak připravím, ale tím to nekončí. Pak přijde režisér a ten o ní může mít úplně jinou představu. Je tedy dobré, aby nastal nějaký konsenzus. Výsledek musí být jak pro režiséra, tak pro diváka a také samozřejmě pro mě co nejlepší. V případě tohoto seriálu jsme se sešli úplně nádherně.

Tvůrci odkazují k řadě komedií, které vznikly v 70. a 80. letech. Máte tu dobu spojenou s nějakým konkrétním televizním nebo filmovým počinem?

V té době toho bylo několik. Žena za pultem, Okres na severu... Ze severu pocházím, takže na tento seriál si pamatuji velmi dobře. Pak také Třicet případů majora Zemana, to bylo nejvíc paranormální. Z filmových komedií mám nejraději „Pane, vy jste vdova!“.

O čem je seriál To se vysvětlí, soudruzí! podle vás?

Sám pro sebe bych mu dal podtitul Paranormální retro legrace.

VEDLEJŠÍ POSTAVY

EVA ZAJÍCOVÁ | Darija Pavlovičová

Davidova dcera, kterou David vychovává sám od jejích tří let. Brzy jí bude 18 a otcí leze na nervy, protože jí bude 18. Eva se snaží osamostatnit, ale zároveň ji s otcem spojuje společné tajemství, které se nesmí nikdo dozvědět. A navíc, kdyby byl jejich vztah málo komplikovaný, má David ještě tajemství před ní.

prof. MILADA MINTEROVÁ, CSc. | Lenka Termerová

Kandidátka věd v oboru energetiky, její hlavní obor byla biochemie, z astrofyziky má jen docenturu. V ústavu dělá sekretářku. Ve volném čase se stará o Davida a jeho dceru, kteří by bez ní byli ztraceni.

PETER ČURKO | Richard Stanke

Zakladatel ústavu a jeho ředitel, který neustále bojuje o víc peněz pro něj. Sebe prezentace je pro něj důležitější než to, jestli se nějaký paranormální jev potvrdí, nebo ne.

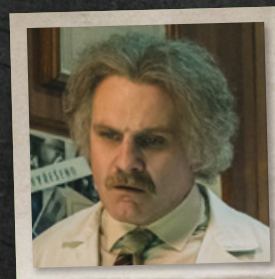
JUNOVCI | Tomáš Kobr, Michal Kern

Tam, kde u kriminálního případu očekáváte policejní techniky, tady jsou Junovci. Vybavení kamerou, měřicími přístroji, virgulí či potápěčským skafandrem přicházejí na místo činu a nikdo neví, co přesně s těmi věcmi dělají. Nerozlučná dvojice, mezi kterou je možná rodinný vztah, možná jde jen o náhodnou shodu jmen, je to tak padesát na padesát.

KAREL PAVLAS | Ján Jackuliak

Patolog, soudní lékař, který se nebojí experimentovat ani na svém těle. A dokonce se zdá, že to má nejraději. Na svém pitevním stole už viděl ledacos a nic ho už nedokáže překvapit.

DARIJA PAVLOVIČOVÁ: Miluju dobovky, baví mě, že člověk může skrze natáčení pocítit atmosféru jiného období. Takový herecký výlet má svoje kouzlo

Obdiv a přízeň diváků si loni na podzim získala svými tanečními výkony ve StarDance. Dvanáctý ročník této soutěže vyhrála. Výrazná byla Darija Pavlovičová nejen na parketu, ale v nedávné době i v několika úspěšných televizních seriálech. Obsazovaná je většinou do rolí dcer, které svým otcům přidělávají tu větší, tu menší vrásky na čele. Ve Zločinech Velké Prahy Jaroslavu Pleslovi, v Kukačkách pak Davidu Novotnému. V seriálu To se vysvětlí, soudruzí! bude jejím otcem Jiří Macháček.

Vaše postava má od scenáristů seriálu předepsanou jistou dávku vzdorovitosti, umíněnosti. Čím vám byla blízká?

Myslím, že se seriálovou Evou rozhodně sdílíme určitou citlivost. Je to hodně emotivní člověk, i když ona v sobě spoustu věcí ještě objevuje. Společné máme také to, jak se svými emocemi pracujeme. Prostřednictvím Evy jsem se mohla ohlédnout za svým dospíváním.

Eva se v „soudruzích“ dost často vznáší nad zemí. Co ji bezpečně dokáže nadzvednout? Její otec?

Tak táta rozhodně. Je přirozené, že teenageři objevují svoje hranice. Tenhle věk je obdobím hledání sebe sama, takže jakékoliv emotivní věci jsou často předmětem konfliktu, a to jak vnitřního, tak i mezi otcem a dcerou. Ale jinak si myslím, že táta Evy se

snaží, aby měli pevný vztah. A taky ho mají. I přes to, že spoustu věcí on sám neví a hledá.

A co natáčení samotného levitování... Nebála jste se?

Vůbec. Než začalo natáčení, tak jsem měla schůzku s kaskadéry, kteří mi všechno podstatné vysvětlili, a mohla jsem si taky tenhle trik vyzkoušet. Fungovalo to tak, že jsem byla zavěšená na lankách, které skrze mechanismus ovládali právě kaskadéři. Ti byli vždy na place přítomni, radili mi a pomáhali. Pamatuju si, že speciální postroj, který umožňoval moje zavěšení v prostoru, nebyl zrovna dvakrát pohodlný. Nezapomenutelné pro mě ale bylo natáčení jednoho obrazu, ve kterém levituju nad domem. Dostali mě díky těm lankám vážně hodně vysoko. Vynášet mě musel jeřáb... A protože výšky miluju, tak to pro mě byl fakt zážitek.

Jak uvěřitelná vám při čtení scénáře připadala existence Ústavu paranormálních jevů?

Už z názvu jsem pochopila, že nepůjde úplně o běžný seriál z osmdesátých let minulého století. I přesto mě ale existence takové instituce, a k tomu ještě u nás v Praze, překvapila, protože jsem netušila, že něco podobného jsme tu tehdy měli. Přišlo mi to super a opravdu hodně mě to pobavilo. Scénáře jsem v podstatě zhltila.

Kterou těžko vysvětlitelnou záhadu v ději sama odhalíte?

Samosebou, že bych ráda vyšetřila všechny záhady v seriálu. Ale mám jednu, kterou průběžně řeším nejvíce. A tu nemůžu prozradit.

A jak to máte s komplikovaně vysvětlitelnými událostmi ve svém životě?

Běžně se s paranormálními jevy moc nesetkávám. Ale co si nedokážu vysvětlit logicky, tak věřím, že má svůj důvod. Říkám si, že vše je hlavně tak, jak má být, a zbytek nechám na osudu.

Netajíte se tím, že ráda cestujete. V „soudruzích“ jste ovšem neputovala ani tak v prostoru jako v čase. Jak zajímavá pro vás byla tahle exkurze do doby, kterou znáte jen z vyprávění?

Miluju dobovky. Jakékoliv. Baví mě, že člověk může skrze natáčení pocítit atmosféru jiného historického období. Samozřejmě to nemusí být vždy ty nejveselejší epochy v dějinách lidstva, ale i tak má takový herecký výlet svoje kouzlo.

V To se vysvětlí, soudruzi! si prodáte i několika rozličnými seriálovými žánry. Které převažují?

Komedie a drama. Má tak akorát od obou. Je to opravdu skvěle napsaný seriál.

LENKA TERMEROVÁ: Žánrem mi To se vysvětlí, soudruzi! připomíná Návštěvníky, humorem Monty Pythony

První filmovou roli získala v kultovním Žertu od režiséra Jaromila Jireše. V sedmdesátých a osmdesátých letech si kromě desítek filmů zahrála i v televizních seriálech Nemocnice na kraji města, Pan Tau, Arabela či Sanitka. Nepřehlédnutelnou je herečka Lenka Termerová také v premiérové sérii To se vysvětlí, soudruzi! „Moje postava se jmenuje Lada Minterová, je profesorkou a spoluzakladatelkou Ústavu paranormálních jevů. K tomu Lada vaří nejen sobě, ale všem na pracovišti výbornou kávu a má ráda své kolegy a oni ji. Je vlastně takovou dobrou duší ústavu. Poradí, utěší, bere telefony a taky kolegově dceři Evě supluje maminku i babičku.“

V kolektivu poměrně výstředních kolegů je vaše postava nejracionálnější. Jak to máte se vztahem k paranormálním jevům vy? Spokojíte se s vysvětlením, že to byla náhoda, tak to mělo být, nebo potřebujete vše osvětlit do nejmenších detailů?

Věřím jevům paranormálním. Zajímají mě věci „mezi nebem a zemí“. Věci, které vnímáme jako paranormální, vlastně můžou být normální, jen se na ně třeba neumíme podívat ze správného úhlu anebo jsme už ztratili kontakt s přírodou natolik, že citlivost si uchovala jen zvířata nebo lidé žijící mimo civilizaci. A někteří supercitliví jedinci.

Co paranormálního se vám děje nejčastěji?

Mně se často stává, že když na někoho myslím, tak mi zanedlouho zavolá nebo ho náhodně potkám. Ale jestli je to para, nebo ne, nevím.

Jaký detail v dekoraci nebo kostýmu vás vrátil do osmdesátých let?

Prostředí Ústavu je prostě mimo jakoukoliv dobu. A pokud jde o kostýmy, tak i proto, že jsem osmdesátá léta sama prožila, mohu říct, že móda to byla dost děsivá. A po celodenním natáčení v umělohmotných oblecích jsme je večer rádi v kostyméře odkládali.

Kdo je podle vás nejzáhadnější, nejtajemnější postavou seriálu?

Nejtajemnější nevím, ale bláznivé jsou v tomto seriálu vlastně všechny postavy. Nejnórmálnější je asi vědec David Zajíc, kterého hraje Jiří Macháček. To se vysvětlí, soudruzi! je kombinací více žánrů, nechci zařazovat jenom do jednoho, ale určitě to není realistický příběh z Ústavu paranormálních jevů. Připomíná spíše Návštěvníky nebo Monty Pythony. Musím ale říct, že pro mne to byla jedna z nejhezčích televizních prací po dlouhé době. Bylo to opravdu moc příjemné natáčení a přála bych si, aby ze seriálu měli stejně hezký pocit i diváci.

SLOHOVÁ SOUTĚŽ S ČT EDU: ŽÁCI JAKO VYŠETŘOVATELÉ ZÁHAD

Vzdělávací portál ČT edu připravil slohovou soutěž, která potěší nejen všechny dětské nadšence sci-fi a fantasy. „Inspirování seriálem To se vysvětlí, soudruzí! nabídneme dětem tři začátky příběhů, tři tajemné záhady, které budou moci samy domyslet a vysvětlit. Je jen na nich, jakou cestou se vydají. Bude za záhadou stát mimozemšťan, nebo třeba vtipálek ze třídy či školy? Soutěž umožní žákům zapojit jejich představivost,“ přibližuje projektová manažerka vzdělávání a ČT edu Daniela Trnková Vlčková.

Soutěž bude probíhat celý březen a zadání bude dostupné na webu ČT edu. Zapojit se mohou žáci základních a středních škol.

„Kreativitu někdy vnímáme jako dar, se kterým se rodíme. I ten největší umělec však musí svůj talent rozvíjet. Schopnost správně vyjádřit své originální myšlenky je zásadní pro naše fungování, a proto by se měla i ve školách cíleně rozvíjet. Právě tvůrčí psaní nám v tomto odvětví nejčastěji pomáhá,“ dodává k soutěži spolupracovnice ČT edu a učitelka českého jazyka Šárka Hanetšlegerová.

SLOVNÍČEK VÝRAZŮ ANEB BUDE SE VÁM HODIT...

- **Břichomluvectví** – schopnost mluvit bez zjevných pohybů mluvidel, zpravidla i změněným hlasem
- **Dimenze** – vlastnost udávající velikost, míru něčeho zejména v prostoru, popřípadě trvání něčeho v čase, či rozměr, rozloha, rozsah
- **Duch** – pomyslná netělesná bytost
- **Hejkal** – lesní strašidlo
- **Hypnóza** – změněný stav vědomí podobný spánku, vyvolaný sugestivním působením jiné osoby (hypnotizéra), při němž dochází k částečnému útlumu centrální nervové soustavy
- **Jasnovidectví** – schopnost předvídat budoucnost
- **Levitace** – vznášení se předmětů nebo lidí ve vzduchu odporující známým přírodním zákonům, popřípadě též jako snová představa nebo využití supravodivých magnetů k nadnášení dopravních prostředků ke zvýšení jejich rychlosti
- **Paranormální** – vědecky nevysvětlitelné
- **Parodie** – druh satiry imitující a karikující určité literární, popřípadě jiné umělecké dílo nebo typ určitých děl zvýrazněním a zároveň žertovným nebo posměšným změněním jeho typických rysů
- **Samovznícení** – samovolné vznícení látky na vzduchu (bez styku s vyšší teplotou)
- **Satanismus** – druh zvráceného kultického fanatismu mající podstatu v uctívání satana
- **Senzibil** – člověk s mimořádnou vnímavostí na smyslové podněty
- **Telekineze** – neobjasněné jevy spočívající v psychickém působení na různé objekty tak, aby se pohybovaly bez dotyku lidské ruky
- **Telepatie** – přenos informací (myšlenek, citů ap.) od osoby předávající k osobě přijímající na větší vzdálenosti bez prostřednictví známých smyslových orgánů
- **UFO** – neobvyklý úkaz na obloze a v atmosféře považovaný za pohyblivý předmět neznámého původu, tzv. létající talíř, (domnělé) plavidlo mimozemšťanů

Ukázka ke stažení

SUPERVIZOR VIZUÁLNÍCH EFEKTŮ BORIS MASNÍK: Trik musí pomáhat s vyprávěním příběhu a neměl by strhnout pozornost na sebe

Stejně jako kouzelníci pracují s optickým klamem, aby pobavili obecenstvo, tak i autoři filmových triků vymýšlejí a do celovečerních i seriálových příběhů vkládají to, co diváky zanechává v němém úžasu. „Nejlepší trik je ten, kterého si na plátně či televizní obrazovce nikdo nevšimne. I to vlastně máme s kouzelníky společné. Oni také dělají vše pro to, aby jejich kouzla nikdo neodhalil,“ říká výtvarník, specialista filmových triků, supervizor vizuálních efektů a jedna z největších autorit tohoto oboru Boris Masník. Prvním filmem, na kterém se podílel, bylo Tajemství Ocelového města režiséra Ludvíka Ráže. A jedním z jeho nejaktuálnějších projektů je pak seriál To se vysvětlí, soudruzí!

Co je filmový trik? Jaká je vaše definice tohoto slovního spojení?

Je to postup při natáčení nebo při postprodukcii filmových projektů, pomocí kterého dokážeme na plátně zobrazit, co v reálu není možné natočit. Ať už kvůli tomu, že to vůbec neexistuje, bylo by to příliš nebezpečné, drahé, anebo pokud jde o výraznější výtvarnou stylizaci.

Jak se změnil váš obor od druhé poloviny sedmdesátých let, kdy jste začínal svoji kariéru v barrandovských ateliérech?

Mám štěstí, že jsem měl možnost pracovat jednadvacet let v tom klasickém filmovém triku a teď pětadvacet let dělám digitální efekty. Ani jedno bych ale nijak zvlášť nevyzdvihoval ani nezatracoval. Nicméně teď jsou možnosti v našem oboru výrazně lepší a výsledky jsou věrohodnější. Ale ta klasika měla něco do sebe, bylo tam víc takové „člověčiny“. Byl z toho víc cítit autor, a to včetně chyb. Všichni museli být perfektně připraveni, protože spousta záběrů se točila na první dobrou. Dnes člověk může víc zkoušet. Tehdy byl ale filmový materiál

drahý, nemohlo se s ním plýtvat a opakované pokusy o nějaký efekt nebyly příliš žádoucí. Současné možnosti jsou ohromné. A konkrétně spolupráce s tvůrci seriálu To se vysvětlí, soudruzi! mě těšila, navázali jsme na loňský filmový projekt Úsvit, kde jsme kombinovali klasiku s digitálními efekty.

Má tvorba filmových triků s nástupem počítačových technologií nějaké limity?

Jen limity finanční a časové. Jinak jde udělat pomocí digitálních nástrojů prakticky všechno. Dřív jsem říkal, že počítačová simulace kapalin, ohňů, kouřů, výbuchů vypadá divně a poznám to, ale dnes už to není pravda a působí věrohodně. Vyžaduje to však dobré technické vybavení a specialisty s velkou praxí.

Kolik vašich lidí pracovalo na seriálu To se vysvětlí, soudruzi!?

Z našeho pohledu to byl menší projekt, nešlo o „marvelovku“. Práci jsme dělali mezi dvěma firmami. Hlavní část vznikala v UPP, to nás bylo celkem třicet, a několik sekvencí jsme dělali ve spolupráci s firmou Kouzelná animace ze Zlína. Tam shodou okolností pracují i moji bývalí studenti. A na „soudruzích“ se podílelo šest specialistů. Nebyla to triková továrna s mnoha pracovníky, byl to komornější projekt.

Jak je to u větších projektů?

Na nich pracují stovky lidí. Člověk tam ztrácí přímý kontakt s tvůrci, což je sice nezbytné a logické, protože do projektu je zapojeno více firem, ale mně osobně to nesedí. Mám radši ty menší, kde mám více možností něco vymýšlet a hledat jednoduché, ale kvalitní řešení. Konkrétně u „soudruhů“ máme skvěle nastavené vztahy s režisérem i kameramanem a můžeme se osobně domlouvat na záběrech.

Na který trik jste v To se vysvětlí, soudruzi! nejvíce pyšný?

Nejraději mám asi záběry ze čtvrté epizody, kde dojde k samovznícení stařenky a výbuchům praset. Bylo to sice složité, ale výsledek podle mě stojí za to.

A levitující Darija Pavlovičová?

Máte pravdu, ani levitace nebyla žádná sranda. Spousta diváků asi neuvěří, že Darija bez kaskadérky opravdu visela zavěšená na jeřábu šíleně vysoko a netočilo se na klíčovací pozadí. V mnoha záběrech se jedná „jen“ o vymazání lan a jeřábu, ale když v jednotlivých záběrech závěsná lanka přechází přes stromy, větve, tváře dalších herců, tak už je to poměrně náročná záležitost. S kolegy říkáme, že nejhorší jsou ty triky, které se k nám dostanou se slovy, že tady a tady „jenom upravíte“ pár detailů. To je nám hned jasné, že to nebude jen tak a že se dost zapotíme.

Spolupracovali jste s desítkami tvůrců. Na které vzpomínáte nejraději?

Z klasické éry to byl Václav Vorlíček a Jindřich Polák. Velice dobře se mi spolupracovalo taky se Zdeňkem Troškou. Z poslední doby rád vzpomínám na práci pro Agnieszku Hollandovou nebo Jana Prušinovského. A teď musím přiznat, že se s radostí setkávám na projektech s partou filmařů kolem Matěje Chlupáčka.

Divák má mít zážitek z hotového díla jako z celku. Jak moc trpíte, když triky splynou tak, že nejsou patrné?

Vůbec netrpím. To je čest. Když mi přátelé říkají, že jsem se na tom či onom projektu teda moc nenadřel, tak jim děkuju, to je pro mě ta největší pochvala. Protože když to divák nepozná, tak je to dobře udělaný efekt. Musí to zapadnout, trik musí pomáhat s vyprávěním příběhu a neměl by strhnout pozornost na sebe.

SKLADATEL ONDŘEJ GREGOR BRZOBOHATÝ:

Jsem od začátku největším fanouškem seriálu To se vysvětlí, soudruzi! Líbí se mi satira, humor a nadsázka, se kterou je natočený

Už před čtrnácti lety složil hudbu ke dvěma seriálům České televize – Cukrárně od režiséra Dušana Kleina a Ať žijí rytíři! Karla Janáka. Jméno Ondřeje Gregora Brzobohatého se od té doby objevilo v závěrečných titulcích mnoha dalších sérií, například krimi Labyrint a Docent nebo večerníčkových příběhů jezevce Chrujdy. Nejnověji je autorem hudby pro osmidílnou retro komedii To se vysvětlí, soudruzi!

Co vám definuje 80. léta?

Je to dekáda, do které jsem se narodil. Jasně si z té doby vybavuji Tuzex, veksláky na Václaváku, žvýkačky Pedro, Čtyřlístek, Mateřídoušku a výlety starou ladou na chalupu do Jizerek.

Jaký hudební motiv dokáže nejuvěstižněji evokovat retro?

Pro mě je retro hudba nejvíce spjata s filmy Alfreda Hitchcocka, ke kterým skládal hudbu Bernard Herrmann. Jeho partitury mají typické aranže, které v současné filmové hudbě slyšíte jen málokdy, nebo spíš vůbec. Retro z 80. let mi zase evokuje hudba Charlese Bernsteina z legendárního hororu Wesa Cravena Noční můra z Elm Street, ve které se to syntáky jen hemží. A došlo na ně i v Soudruzích. Celá série je stylově pojata jako detektivní parodie, takže jsem povětšinou v takovém noir žánru, nicméně právě v té nadsázce, kterou je seriál prošípován skrz naskrz, jsem si mohl dovolit i citovat z profláklých hudeb ikonických filmů, což byla velká zábava.

Jak přesně vypadá váš proces skládání? Zapisujete si motivy, partituru, melodie na notový papír, nebo pracujete pouze s počítačem?

Obojí. Sedím u klavíru a dívám se na obrázky z laptopu před sebou. Zkousím si do nich různě preludovat a co mě chytne, to si zapíšu do not. Hledám motivy k postavám a snažím se je různě variovat. Tahle motivická práce vlastně podprahově pomáhá společně s obrázkem vyprávět děj,

někde divákovi napovědět, někde ho zmást. Potom si už sednu k počítači a veškeré aranžmá jak orchestru, tak dalších zvuků a syntáků dělám na něm. Jakmile je díl hotov, odešlu takzvaný mockup, česky by se tomu dalo říkat náhled, zvukaři a ten to nahrubo smíchá se svým sound designem a prezentuje se to režisérovi. Po poznámkách udělám úpravy a pošlu celý projekt rozepisovači not, který midi stopy orchestru rozepíše do partů a ty se potom nahrávají s živým orchestrem. Pak se hudba smíchá a odevzdá ve finálním znění mistru zvuku. Takhle nějak ve zkratce to vzniká.

Který hudební nástroj musíte mít při skládání vždy po ruce?

Rozhodně klavír. Kolikrát jsem se snažil psát jen tak u stolu s hudební představitostí, ale když jsem si to potom přehrál, zjistil jsem, že se klaviatura a s ní spojené harmonie v mé hlavě zrovna neshodují s tou reálnou. Znáám své limity, takže vždy raději u píana.

A který hudební nástroj tedy bude dominovat skladbám v seriálu To se vysvětlí, soudruzi!?

Nevím jestli dominovat, ale velmi výrazně jsem do mnoha pasáží uplatnil altovou flétnu. Její zvuk je fascinující a má úžasný rozptyl, dokáže být dynamická, jemná, sentimentální i dramatická, až hororová.

To se vysvětlí, soudruzi! vezme diváky do dvou světů – do prostředí vědců zaměstnaných v Ústavu paranormálních jevů a Státní bezpečnosti. Bude mít každý z těch světů svou hudební linku, charakteristiku?

Rozhodně. Navíc každý díl se pohybuje v jiném tématu. Někdy „soudruzi“ řeší UFO, jindy ducha nebo lesní příšeru. To znamená, že pokaždé jsem volil i jiný zvuk pro dané téma. Asi nejzábavnější bylo pracovat na šesté epizodě, ve které trampskou osadu sužují útoky krvelačného Kozlopíra. Miluju tenhle svět kotlíkářů a vyrostl jsem na hudbě bratrů Nedvědů. Samozřejmě jsem to přehnal a využil třeba i foukací harmoniky nebo kytarového nástroje dobro, který je typický pro americkou country dřívějších let. Zároveň je tam i pasáž, kde jsem na chvíli utekl i do světa spaghetti westernů,

a v jednu chvíli se tam rozezní hudba ve stylu Ennia Morriconeho. Zkrátka fanoušci filmové hudby budou podle mě u tohoto seriálu chrochtat blahem.

Pro představu, jaké kvantum hudby musíte složit pro osmihodinový, tedy osmidílný seriál?

Právě jsme dokončili hudební mix všech dílů a vzhledem k tomu, že mě čeká vypisování autorské ohlášky pro OSA, tak jsem spočítal, že mám natočeno okolo pěti hodin hudby.

Seriál jste už, předpokládám, viděl nespočetněkrát. Co vám na něm přijde nejzábavnější, nejzajímavější?

Řekl bych, že jsem už od začátku jeho největším fanouškem. Líbí se mi ta satira a obecně humor a nadsázka, se kterou je natočený. Zároveň je vidět, že je v něm velký kus dobře odvedeného řemesla, počínaje scénářem, režii, kamerou, maskami, kostýmy a hereckými výkony konče. Na takových projektech je radost dělat. Ale jestli bych měl vypíchnout něco, u čeho jsem se fakt řezal smíchy, pak je to linka mezi Honzou Činou a Aničkou Fialovou.

Co nejpodivnějšího, logicky těžko vysvětlitelného, se vám kdy stalo?

Asi že mi v téhle naší malé české filmářské kotlině nabídli spolupracovat na takovémhle skvostu, kterým v mých očích tenhle seriál rozhodně je.

ČTYŘI OTÁZKY PRO: koordinátora kaskadérských akcí Jiřího Krause

Jakmile se ve filmu či seriálu vyskytne scéna, která v sobě pro herce nebo štáb nese nějaké riziko, nastupujete na plac i se svým týmem. Co nového na vás čekalo při natáčení série To se vysvětlí, soudruzi!?

Samotný scénář, protože komiks, který je předlohou pro jeden z dílů „soudruhů“, jsem ještě nedělal. A dílo inspirované filmem Kdo chce zabít Jessii už vůbec ne. Vše bylo naprosto perfektní a bavila mě hlavně úžasná nadsázka, se kterou tvůrci pracovali. Navíc jsme měli prostor pro zkoušky kaskadérských akcí, do kterých jsme mohli dát i něco ze sebe. A to je vždycky zábavnější. Obecně v sobě kaskadérská práce nese pokaždé něco nového, málokdy se dělají stejné věci.

Jaká byla na „soudruzích“ spolupráce s Darijou Pavlovičovou, jejíž postava v seriálu velmi často levituje?

S Darijou jsme si nejdříve potřebovali všechno vyzkoušet, abychom věděli, jak se bude pohybovat ve vestě, která byla šita přímo pro ni. Každá scéna vyžaduje totiž jiné uchycení. Užívala si to a na zkouškách si chtěla osahat i něco nad rámec své role. Na natáčení v Karlově Studánce jsem ji pak skutečně obdivoval, protože tam lítala ve třiceti metrech nad zemí a byly to hodně náročné natáčecí dny. K tomu tam měla interakci s Jiřím Macháčkem, který přijížděl autem, kolem ní ještě navíc létal dron. Visela tam tak dlouho, že už za mnou chodili lidé ze štábu s prosbou, abych ji spustil zpátky na zem. Už jsem cítil, že je to i na ni moc, ale dávala to. Sundat ji a znovu ji do výšky vytahovat, pak zkoordinovat dron a příjezd Jiřího Macháčka, to by

bylo tak náročné, že jsem se rozhodl ji na jeřábu zkrátka nechat. Myslím si, že jednou o tom bude Darija s úsměvem vyprávět.

Jak se postupem času a při dostupnosti nových technologií mění práce kaskadérů?

Náš obor se neustále vyvíjí – máme k dispozici nové materiály, technologie, postupy. Do „soudruhů“ jsem nominoval partu lidí, kteří dva roky natáčeli projekty, kde všechny postavy neustále létaly. Věděl jsem, že oni svoji práci udělají velice dobře, protože mají zkušenosti. Dřív jsme byli my, kaskadéři, i diváci vděční, když létající Čestmír nebo Saxana proletěli před jednoduchou zadní projekcí. To už by dnes nemělo šanci obstát.

Která scéna ze seriálu To se vysvětlí, soudruzi! je vaší nejoblíbenější?

Hodně se mi líbí rvačka na libereckém náměstí. Ta mě moc bavila, protože když jsme ji předváděli režisérům v tělocvičně, kde byly žíněnky, a kluci kaskadéři tam sebou mlátili o zem, tak asistent režie Kryštof Michal řekl: To jsem na vás zvědavý, jak tohle všechno budete dělat na tvrdé žulové dlažbě. V klidu jsem mu odpověděl, že naši kluci to dají úplně v pohodě i na dlažbě.

ČTYŘI OTÁZKY PRO: vedoucího scénického provozu Pavla Hénika

Seriál To se vysvětlí, soudruzi! se natáčel částečně v interiérech, které vznikaly ve studiích České televize. Pozornost bude poutat Ústav paranormálních jevů. O jaké prostředí se jedná?

Tvůrci přišli s poměrně jasnou představou. Mělo to být tajemné podzemní vědecké pracoviště, trochu omšelé, ale esteticky velmi výrazné. Stěny byly částečně obložené laminem s retro dekorem a částečně namalované jako zašlý beton. Důležitou roli tedy hrála patina, aby povrchy vypadaly autenticky. Centrální část Ústavu měl tvořit kruhový prostor, ve kterém byl záměr vztyčit šestimetrový tubus z průhledné folie.

Je patrné, že se nacházíme v osmdesátých letech. Je to takový mix retra a prvků ze sci-fi filmů. Celkově je to velmi členitý prostor. Jak jste postupovali při stavbě takto složité dekorace?

Dekorace byla výjimečná tím, že se v ní nenacházel skoro žádný pravý úhel. To pro nás byla největší výzva. Dekoraci jsme stavěli ve studiu ST5 na Kavčích horách. Rozloha stavby byla cca 300 m², zastavěná tedy byla prakticky celá plocha studia. Nejdříve se položila podlaha, v níž vedla elektroinstalace pro svítící směrové šipky. Následně se stavěla nosná konstrukce šestimetrových stěn, která se postupně opláštvovala. Všechny stěny byly oboustranné kvůli elektroinstalacím, funkčním zásuvkám a prosvětle-

ným falešným oknům. Další technickou vychytávkou byla výtahová kabina. Tvůrci přišli s požadavkem, aby se výtah mírně kymácel. V podlaze jsme vyřezali díru a naši konstruktéři navrhli nosnou konstrukci, která se zavěsila na tahy. Zadní stěna kabiny byla odnímatelná, aby bylo umožněno snímání zezadu. Jako poslední se vztyčoval ten plastový tubus o výšce šest a se základnou pět metrů.

Jaké další interiéry jste museli pro seriál připravit?

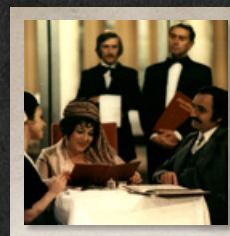
Další prostředí se stavěla v největším studiu ST4 s využitelnou plochou 545 m². Realizoval se zde dobově zařízený byt Davida Zajíce. Aby se plně využila plocha studia, tvůrci přišli ještě s požadavkem postavit zde část věže Ještědu. Jedná se o scénu, ve které se vyšetřuje záhadný objev na venkovním žebříku v horní části vysílače. Taková scéna by se dost těžko točila v reálu. Při realizaci konstrukčního řešení jsme vycházeli z původních technických výkresů věže. Vyrobili jsme pódium, na něm postavili ocelový ochoz, ze kterého se potom vztyčil kuželovitý tubus vysílače. Vyrobili jsme rovněž přesnou kopii oválných dveří. A abychom studio využili do posledního metru, v posledním rohu se postavila i část bytu agentky Snížkové.

Jak dlouho vám trvá takovou studiovou dekoraci postavit?

Záleží na typu a složitosti stavby. Standardní dekorace pro hraný seriál, jako byl třeba byt Davida, trvá maximálně tři týdny. Ale dekorace Ústavu paranormálních jevů byla podstatně složitější, takže výroba a instalace nám zabraly přes měsíc.

COŽ TAKHLE DÁT SI SCI-FI aneb Nenechte si ujít v iVysílání ČT

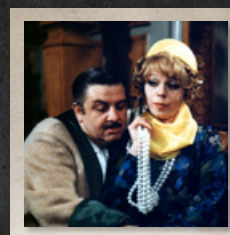
Což takhle dát si špenát
1977, režisér: Václav Vorlíček

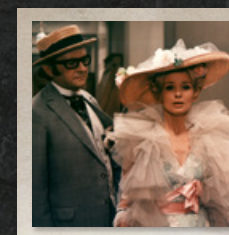
Kdo chce zabít Jessii?
1966, režisér: Václav Vorlíček

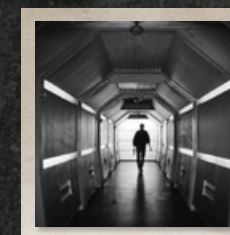
**Konec agenta W4C
prostřednictvím psa pana
Foustky**
1967, režisér: Václav Vorlíček

„Pane, vy jste vdova!“
1971, režisér: Václav Vorlíček

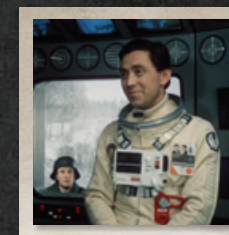
Zabil jsem Einsteina, pánové...
1970, režisér: Oldřich Lipský

Ikarie XB 1
1963, režisér: Jindřich Polák

Adéla ještě nevečeřela
1977, režisér: Oldřich Lipský

Zítřka vstanu a opařím se čajem
1977, režisér: Jindřich Polák

Vičí bouda
1987, režisérka: Věra Chytilová

iVysílání

scénář: Miro Šifra, Lucie Vaňková, Marie Stará **režie:** Matěj Chlupáček, Michal Samir
producenti: Maja Hamplová, Matěj Chlupáček **kreativní producent ČT:** Jan Lekeš
 výkonná producentka ČT: Romana Špíková **producenti ZDF:** Maik Platzen, Frank Seyberth
 producenti Network Movie: Robert Schaefer, Bettina Wente **kamera:** Martin Douba
 střih: František Svěrák **zvuk:** Ivo Broum **hudba:** Ondřej Gregor Brzobohatý
 architekt: Milan Býček **kostýmní výtvarnice:** Jarmila Dunděrová
 koordinátor kaskadérských akcí: Jiří Kraus **VFX supervizor:** Boris Masník
 hrají: Jiří Macháček, Jan Cina, Anna Fialová, Leoš Noha, Darija Pavlovičová,
Lenka Termerová, Richard Stanke, Ján Jackuliak, Michal Kern, Tomáš Kobr, Kampan Soni

KONTAKT PRO MÉDIA

Vlasta Dvořáková
Mob. +420 607 047 182
vlasta.dvorakova@ceskatelevize.cz

Michal Antoš
Mob. +420 735 715 719
michal.antos@ceskatelevize.cz

© Česká televize 2024
www.ceskatelevize.cz

FOTOGRAFIE

www.ceskatelevize.cz/ePress
<https://ctcloud1.czech-tv.cz/s/094jjOgXCoELd4C>
pavel.kral@ceskatelevize.cz

EPRESS ČT

